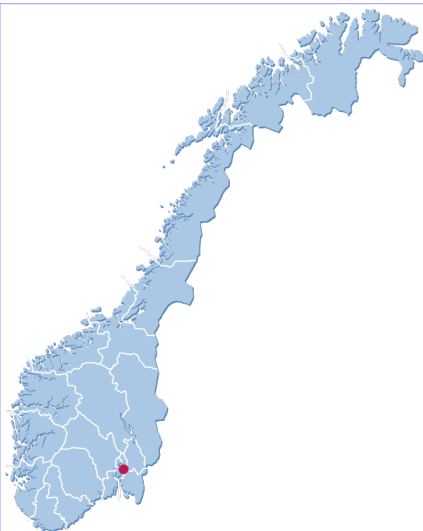
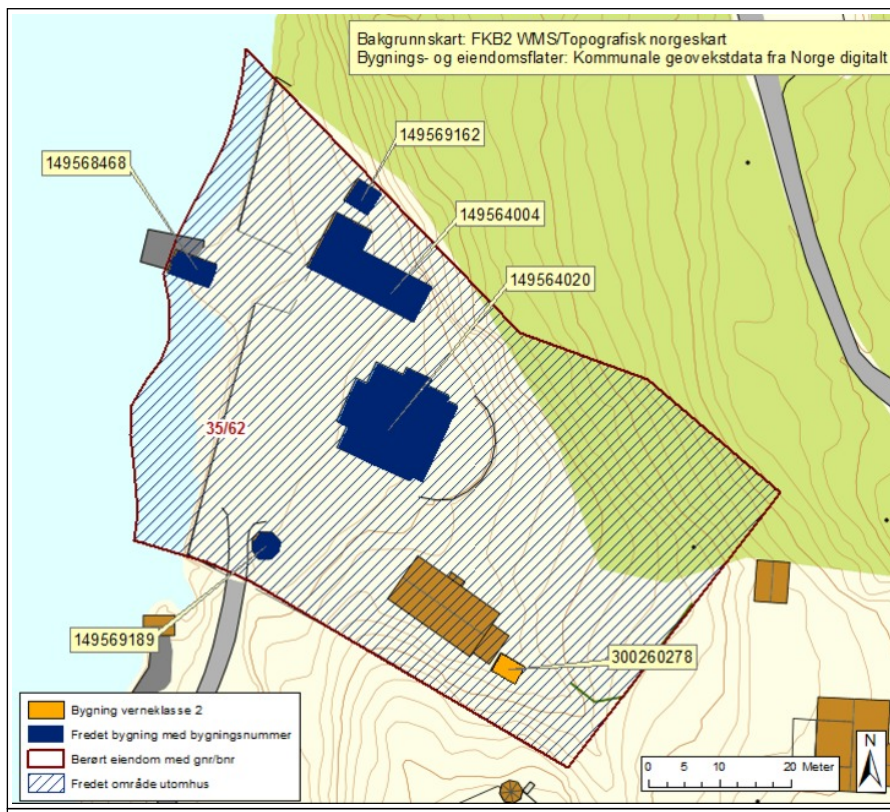

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Akershus
 Kommune: 217/Oppegård
 Opprinnelig funksjon: Sommerbolig/bolig
 Nåværende funksjon: Museum
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 9

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
12871	BADEHUS	1872 - 1874	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	149568468	35/62
10484	HOVEDBYGNING	1869	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør/Utomhus	149564020	35/62
11294	HUNDEHUS		Verneklasse 1, fredning	Eksteriør		35/62
11293	ISHUS	1908 - 1915	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	149569162	35/62
12872	LYSTHUS	1899 - 1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	149569189	35/62
12873	UTEDO	1908 - 1915	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	300260278	35/62
10486	UTHUS	1872 - 1874	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	149564004	35/62
9903709	Utomhus		Verneklasse 1, fredning	Utomhus		35/62

Vern kompleks

Formål: Formålet med fredningen er å bevare de arkitektur-, kultur-, personal- og polarhistoriske verdier knyttet til hele eiendommen der Roald Amundsen bodde i perioden 1908 - 1928.

Begrunnelse: Fredningen omfatter bygninger og utomhus som nevnt ovenfor. Fredningen skal sikre enkeltbygninger, bygningenes innbyrdes sammenheng, utomhus, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Omfang: Roald Amundsen har en sentral plass i norsk og internasjonal polarhistorie. Anlegget med utomhusareal og bygningenes eksteriør og interiør er svært godt bevart fra Roald Amundsens bodde på stedet, samtidig er det et svært tidstypisk anlegg fra perioden rundt 1900. Flere av Amundsens ekspedisjoner ble planlagt her og uthusbygningene har delvis fungert som depot for ekspedisjonene.

Omfang: Fredningen omfatter bygninger som nevnt ovenfor. Fredningen skal sikre enkeltbygninger, bygningenes innbyrdes sammenheng, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Beskrivelse kulturmiljø

Eiendommen ligger i vestvendt, hellende terreng ved Bunnefjorden på Svartskog. Mot nord er det en bratt skråning med skogsvegetasjon. Mot øst og sør er det spredtliggende hytte- og villabebyggelse, samt en eldre brygge for rutebåtanløp. Fra eiendommen er det fritt utsyn over Bunnefjorden, mot Nesoddlandet og de vestlige delene av Oslo.

Hele eiendommen er parkmessig opparbeidet og terrassert med en frukthage i øvre, østre del. I østre del av eiendommen ligger også en brønn med lavt brønnhus. Bekken over eiendommen er lagt i rør fra østsiden av oppsynsmannsboligen og ned til sjøen. Bebyggelsen ligger relativt samlet i vestre del av eiendommen, ned mot sjøen. Den omfatter en hovedbygning i sveitserstil, nyere oppsynsmannsbolig med tilhørende bod (tidligere utedo), uthus med boder og ett innredet rom med pipeløp, mindre uthus som tidligere har vært ishushus, natursteinsbrygge med badehusfundament, lysthus og et hundehus ved hovedinngangsdøren mot øst.

Eiendommen står dessuten som et sjeldent godt bevart miljø og hjem fra Amundsens tid med bygningene og det meste av inventaret i hovedbygningen bevart på stedet, inkludert mindre personlige gjenstander som minner, fotografier osv. Dette forvaltes musealt og driftes av Follo Museum for staten v/Kulturdepartementet. Etter omorganisering av museumsstrukturen har Akershusmuseet drifts- og vedlikeholdsansvar for Follo Museum, inkludert Uranienborg.

Eiendomshistorikk

Før 1865: Eiendommen var før fradeling i 1871 plass under gården Bålerud.

1871: Eiendommen Rødsten nedre (35/8) fradelt Svartskog (35/2), samme dato som Svartskog ble fradelt hovedbruket Bålerud (35/1). Eier ihht branntakst av 1872 og 1874 skal ha vært Peter Edvard Eriksen.*

1908: Roald Amundsen kjøpte eiendommen (35/62) som samtidig ble skilt ut fra Rødsten nedre. Selger skal ha vært bryggerieier Ytterborg. Amundsen ga eiendommen navnet Uranienborg etter barndomshjemmet Lille Uranienborg i Kristiania. Flere av Amundsens ekspedisjoner ble planlagt fra eiendommen på Svartskog og ekspedisjonsmedlemmer bodde i uthuset under planleggingen.

1923: Roald Amundsen fikk økonomiske problemer, og Minister Gade og Don Pedro Christophersen kjøpte stedet slik at Amundsen kunne bli boende.

1928: Roald Amundsen døde i redningsaksjonen etter Umberto Nobile ved Nordpolen.

1933: Minister Gade og Don Pedro Christophersen ga Uranienborg i gave til staten.

1935: Roald Amundsens hjem åpnet som museum.

2002: Regionsmuseet for Follo, Follo museum, overtok forvaltningsansvaret for stedet.

*Follo museum har foretatt en undersøkelse i arkivene som viser at det var avholdt 10 branntakster på eiendommen, og den eldste kunne føres tilbake til 1865. Eiendommen hørte på dette tidspunkt inn under gården Baalerud og eieren Peter Enger opplyste at han for nogle Aar siden opført ny Bygning (en stue) paa Pladsen Rødsten under Gaarden Baalerud.

Verneverdige bygg

Byggnr: 12871
GAB nr: 149568468
Navn: BADEHUS
Oppført: 1872 - 1874

Byggnr: 12872
GAB nr: 149569189
Navn: LYSTHUS
Oppført: 1899 - 1908

Byggnr: 11293
GAB nr: 149569162
Navn: ISHUS
Oppført: 1908 - 1915

Byggnr: 11294
GAB nr:
Navn: HUNDEHUS
Oppført:

Byggnr: 10484
GAB nr: 149564020
Navn: HOVEDBYGNING
Oppført: 1869

Byggnr: 10486
GAB nr: 149564004
Navn: UTHUS
Oppført: 1872 - 1874

Byggnr: 12873
GAB nr: 300260278
Navn: UTEDO
Oppført: 1908 - 1915

Utomhusanlegg

Elementnr: 10
Elementnavn: Brønnhus
Beskrivelse: Brønnhus i nordøstre del av eiendommen. Papptekket pyramidekonstruksjon rett på bakken. Brønnen skal ha vært benyttet i forbindelse med husets saltvanns-installasjon. Brønnhuset er fornyet, trolig etter etter Roald Amundsens tid. Opprinnelig utforming ikke kjent.

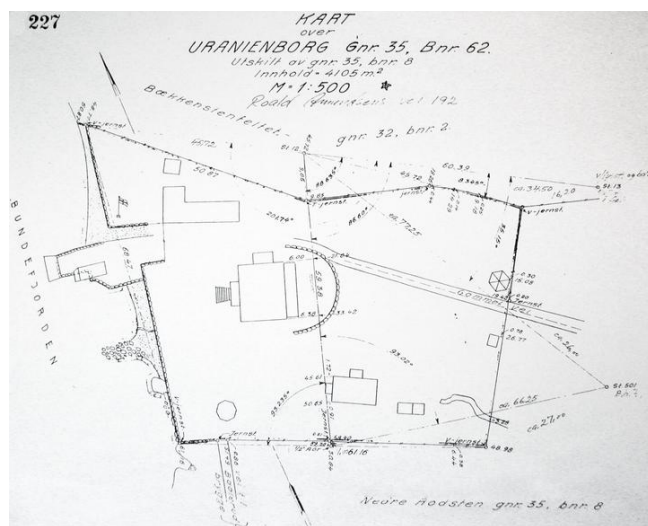
Elementnr: 11
Elementnavn: Oppbygd vei og sti, halvsirkelformet forstøtningsmur
Beskrivelse: Det går en vei fra nordsiden av hovedhuset opp til brønnhuset. Ved hovedbygningen starter den på en oppbygd halvsirkelformet terrassering nordøst for inngangspartiet. Fra brønnhuset fortsetter det i dag en sti nordvestover langs eiendommens nordgrense.

Elementnr: 12
Elementnavn: Tørrmur langs stranden
Beskrivelse: Terrenget langs stranden er fylt opp mot en tørrmur i varierende høyde 0-1,5 meter. Muren følger nesten hele eiendommens lengde i N-S-retning og brytes bare av badehusfundamentet og adkomsten til stranden rett nord for dette. Flaggstang står på platået rett nord for badehusfundamentet.

Elementnr: 13
Elementnavn: Brygge/badehusfundament
Beskrivelse: Naturstensmurt brygge og fundament for badehus i huggen grorudgranitt.

Bebyggelsen sett fra brønnhuset i østkanten av eiendommen Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Situasjonskart fra 1934 som også viser de fleste utomhuselementer. Her ses også badehusets tidligere plassering og en mindre brygge utenfor badehusfundamentet. Foto: BKB. Opphavsrett: Follo museum.

*Badehus og uthus sett fra stranden, med oppbygd mur mot Bunnefjorden
Foto: Anne Sætren, NIKU 2008*

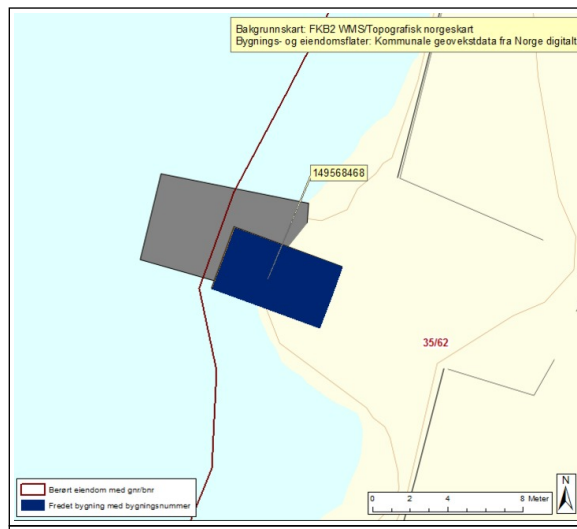
Hovedbygningens vestfasade Foto: BKB Opphavsrett: Follo museum

BYGNING 12871 BADEHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	149568468
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1872 - 1874
Byggherre:	Peter Edvard Eriksen
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Fritid
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Bad
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltet av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen er et enkelt saltakshus i bindingsverk. Det består av to rom med dør i hver gavle. Opprinnelig lå bygningen slik at den kraget ut over vannet og det var innvendig trapp direkte ned i vannet fra det ytre rommet, men er i dag flyttet lenger inn på bryggefundamentene pga. ytre miljøpåvirkning.

Det er faste benker langs langveggene i det vestre rommet mot fjorden.

Sammendrag bygningshistorie

Oppført for Peter E Eriksen i perioden 1872-74. Bygningen og bærende elementer ble skadet under en storm i 1987 og flyttet inn på land. Gamle bilder i Nasjonalbiblioteket viser et badehus med rekkverk rundt og to trapper ned til vannet (en innvendig og en utvendig), samt et mere omfattende bygganlegg.

Bygningshistorikk

1872	1874	Bygningen ble oppført i denne periode.
1987	1987	Bygningen løsnet fra fundamentet under uvær og ble flyttet på land

Vern

Formål:	Bevaring av de arkitektur-, kultur-, personal- og polarhistoriske verdier knyttet til hele eiendommen der Roald Amundsen bodde i perioden 1908 - 1928.
Begrunnelse:	Bygningene og anleggets arkitektur og utforming er også tidstypisk for datidens borgelige sveitserstilsvillaer. Badehuset inngår som en viktig del av et helhetlig kulturmiljø tilknyttet Roald Amundsens liv og virke. I tillegg er badehuset et svært tidstypisk element for sjøvendte anlegg i Oslo-området rundt 1900. Bygningen har høy materialautentisitet.
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, benker og tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 101
Interiørnavn: Badehus
interiør
Beskrivelse: Badehuset har to rom. Det er faste benker langs langveggene i den vestre delen mot fjorden. Innvendig har bygningen stående trepanel på vegger og tak, samt tregulv. Alle detaljer er av eldre dato, sannsynligvis opprinnelige.

BYGNING 12871 BADEHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSSENS HJ.URANIENBORG

Badehusets to rom sett fra inngangen i øst.

Foto: Anne Sætren, NIKU 2008.

Fasade mot nord. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008.

Badehuset sett fra vest. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

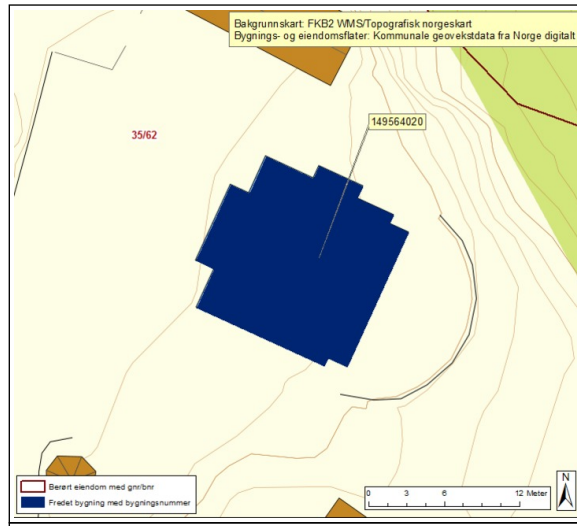

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSSENS HJEM
GAB nr:	149564020
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1869
Byggherre:	Proprietær Peter Enger
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltet av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen er sannsynligvis oppført i laftet tømmer, med utvendig stående panel. Innvendig panelt/platekledd/tapetsert. Det er en saltaksbygning i 1 ½ etasje med stor ark hvor det i front er en glassveranda i to etasjer plassert midt på langfasaden mot sjøen (vest). Mot øst på inngangssiden er det et nyere tilbygg med lalvt valmet tak, mot nord ved kjøkkenet er det et nyere tilbygg med altan over.

Bygningen er en meget tidstypisk sveitserstilvilla fra perioden ca. 1860-1880 med en vanlig hovedform bestående av rektangulær grunnplan, 1 1/2 etasje og gavloverdekket veranda i to etasjer på den ene langsiden. Den er uvanlig rikt dekorert med saget snekkerdekor, med stor bruk av tidstypiske nygotiske ornamenter. Dekoren er konsentrert om verandaen og på bygningskroppen spesielt i brystningen rundt hele 1. etasje, i etasjeskillet og kneveggen på langsiden, og i taksonen er det særlig bjelkene i åser og sperrer samt vindskier og gavler som er dekorert med rik utsaget dekor. De utsatte dekorelementene over takene er sjelden så godt bevart som her, men er nå utvilsomt resultat av senere fornyelser.

Deler av dekoren er muligens ikke fra husets eldste tid, men i så fall fra sent 1800-tall eller tidlig 1900-tall.

Bygningen står dessuten som et sjeldent godt bevart hjem fra Amundsens tid med det meste av inventaret bevart på stedet, inkludert mindre personlige gjenstander som minner, fotografier osv. Dette forvaltes musealt og driftes av Follo Museum for staten v/Kulturdepartementet.

Sammendrag bygningshistorie

Det stod en mindre stuebygning på plassen oppført ca. 1865 og denne utgjør kjernen i hovedbygningen som fikk sin nåværende hovedform i 1869.

Byggherre var eieren av Bålerud gård, proprietær Peter Enger.

I perioden 1899 - 1908 ble tilbyggene mot nord og øst oppført. Verandaen ble også innglasset i denne periode.

Havetrappen ble utskiftet i perioden 1909 - 1928.

Basert på gamle bilder ser det ut som om huset har hatt andre farger.

Bygningshistorikk

1865	1869	Ved branntakst for hovedbruket Bålerud i 1865 og 1867 nevnes en nyoppført stuebygning på plassen Rødsten. Ved ny branntakst i 1869 er denne utvidet til det dobbelte i bredden og dessuten forhøyet til nåværende hovedform med veranda på vestfasaden. Det spesifiseres også at det gjenstår bare tømmervegger og gulv fra den førstnevnte stuebygningen.
1899	1908	Bygningen fikk tilbygg mot nord og øst i denne periode.

Vern

Formål: Formålet med fredningen er å bevare stedet, Uraniensborg som hjemmet til Roald Amundsen i perioden 1908-1928. videre er fredningens formål å bevare stedets arkitektoniske-, kulturelle og polarhistoriske verdier.

Begrunnelse: Bygningene og anleggets arkitektur og utforming er også tidstypisk for datidens borgelige sveitserstilvillaer. Roald Amundsen har en sentral plass i norsk og internasjonal polarhistorie. Bygningens eksteriør og interiør er svært godt bevart fra Roald Amundsens periode på stedet 1908-1928. Hovedbygningen er i tillegg et svært tidstypisk borgerlig hjem fra begynnelsen av 1900-tallet, med opprinnelige tapeter, tekstiler og møbler som gjør stedet til et svært godt og representativt tidsbilde når det gjelder borgerlige bo- og innredningsidealer i perioden. Hovedbygningen er i seg selv et meget rikt utformet og godt bevart eksempel på en sveitserstilvilla fra 1860-årene med enkelte senere endringer.

Omfang: Fredningen omfatter bygningenes eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Interiør

Interiørnr: 001

Interiørnavn: Lite kjellerrom

Beskrivelse:

Interiørnr: 103

Interiørnavn: Kjøkken

Beskrivelse:

Interiørnr: 002

Interiørnavn: Stort
kjellerrom

Beskrivelse:

Interiørnr: 101

Interiørnavn: Anretning

Beskrivelse:

Interiørnr: 102

Interiørnavn: Spisestue

Beskrivelse:

Interiørnr: 104

Interiørnavn: Spisekammer

Beskrivelse:

Interiørnr: 105

Interiørnavn:

Kjøkkeninngang

Beskrivelse:

Interiørnr: 106

Interiørnavn: Lukket

veranda

Beskrivelse:

Interiørnr: 107

Interiørnavn: Salongen

Beskrivelse:

Interiørnr: 108

Interiørnavn: Hall

Beskrivelse:

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Interiørnr: 109
Interiørnavn: Kabinettet
Beskrivelse:

Interiørnr: 110
Interiørnavn: WC
Beskrivelse:

Interiørnr: 111
Interiørnavn: Vindfang
Beskrivelse:

Interiørnr: 201
Interiørnavn: Soverom
Beskrivelse:

Interiørnr: 202
Interiørnavn: Påkledningsværelse
Beskrivelse:

Interiørnr: 203
Interiørnavn: Bad
Beskrivelse:

Interiørnr: 204
Interiørnavn: Lukket veranda
Beskrivelse:

Interiørnr: 205
Interiørnavn: Arbejdsværelse
Beskrivelse:

Interiørnr: 208
Interiørnavn: Kott
Beskrivelse:

Interiørnr: 207
Interiørnavn: Gjesteværelse
Beskrivelse: Rommet ligger i 2. etasje mot sør

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Hovedbygningens søndre og vestre fasader Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Hovedbygningens fasade mot vest Foto: Stein Barli, Follo museum 2005

Hovedbygningens fasader mot sør og øst Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Fasade mot øst Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Spisestuevinduet mot vest, og skipsventiler som soveromsvinduer over. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Hovedbygningens nordre fasade Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Salongen

Foto: BKB Opphavsrett: Follo museum

Foto: NIKU v/Anne Sætren

Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 10484 HOVEDBYGNING

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Foto: NIKU v/Anne Sætren

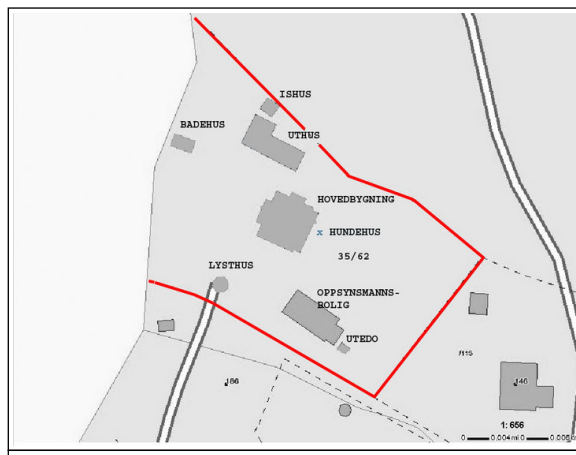
Personlige minner i glass og ramme på tidstypisk jugendtapet i Roald Amundsens arbeidsværelse. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008.

BYGNING 11294 HUNDEHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	
Byggherre:	Ukjent
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltet av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hundehuset er en liten bygning med saltak, panelte vegger og ei luke i frontgavlen. Frontluken er tettet med en plate. Det er opplyst at bygningen er helt ny, men som kopi av den opprinnelige som var ødelagt av råte. Det stemmer overens med observert materialkvalitet og -overflater (uhøvlet panel).

Bygningshistorikk

Det nåværende hundehus er av nyere dato, denne bygning er ikke registrert i arkivmaterialet

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare stedet, Uranienborg som hjemmet til Roald Amundsen i perioden 1908-1928. videre er fredningens formål å bevare stedets arkitektoniske-, kulturelle og polarhistoriske verdier.
Begrunnelse:	Hundehuset inngår i et helhetlig kulturmiljø og utgjør et historiefortellende element med en viss verdi knyttet til Amundsens liv og virke.
Omfang:	Bygningen bør fredes som en del av utomhusarealene og hageanlegget, eventuelt eksteriørfredning som eget objekt.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Hundehus ved hovedbygningens inngang Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

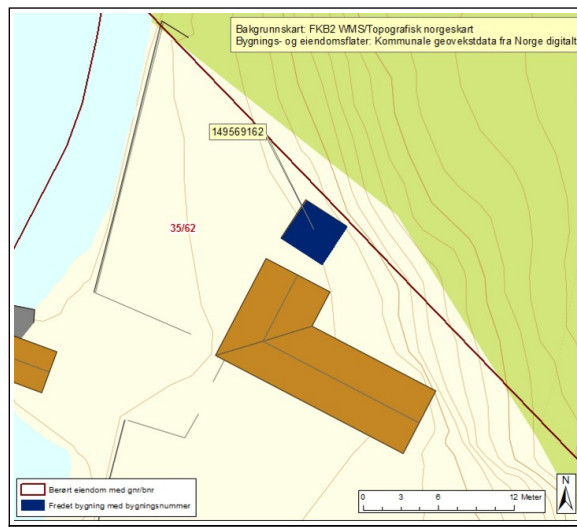
Hundehus sett fra sør Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 11293 ISHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	149569162
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1908 - 1915
Byggherre:	Roald Amundsen
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Lager
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltet av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen er et tilnærmet kvadratisk bindingsverkshus med pulttak. Bygningen har kun ett rom med inngang fra vest og kun ett lite vindu på samme fasade.

Sammendrag bygningshistorie

Ut fra branntakster kan det se ut som om bygningen er oppført i perioden 1908 - 1915. I såfall er Roald Amundsen byggherre. Er utbedret på slutten av 1990 tallet.

Bygningshistorikk

1908	1915	Ishuset er første gang registrert i perioden 1908-15 i branntakster, men kan muligens være oppført tidligere uten å ha blitt forsikret.
		Ishuset undergikk en omfattende restaurering på slutten av 1990 tallet

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare stedet, Uranienborg som hjemmet til Roald Amundsen i perioden 1908-1928. videre er fredningens formål å bevare stedets arkitektoniske-, kulturelle og polarhistoriske verdier.
Begrunnelse:	Bygningene og anleggets arkitektur og utforming er også tidstypisk for datidens borgelige sveitserstilsvillaer. Ishuset antas å være oppført rett etter at Amundsen kjøpte stedet, og har høy verdi som en del av et personal- og kulturhistorisk verdifullt anlegg.
Omfang:	Fredningen omfatter eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører og detaljer som skilt og dekor m.v.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Ishus og uthus sett fra vest. Foto: A.Sætren, NIKU 2008.

Ishus og uthus sett fra SØ. Foto: Stein Barli, Follo museum 2005.

BYGNING 11293 ISHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Ishus og uthus sett fra vest. Foto: BKB. Opphavsrett: Follo museum.

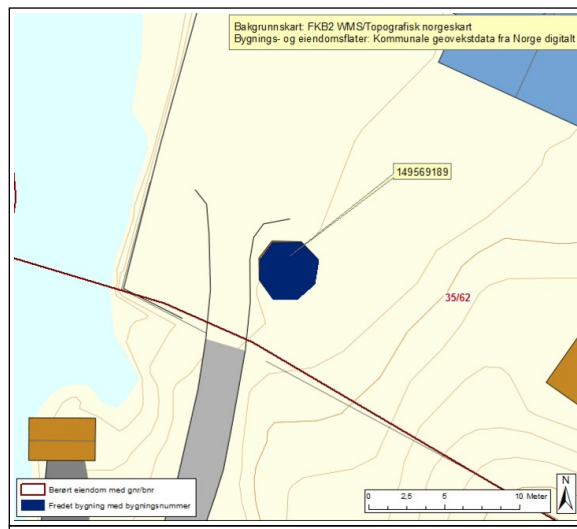
Ishus til venstre for uthus sett fra vest. Foto: RA juni 2015

BYGNING 12872 LYSTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	149569189
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1899 - 1908
Byggherre:	Nils Julius Ytterborg
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Fritid
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Lysthus/paviljong
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltes av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Åttekantet lysthus med lektevegger og takpapp.

Bygningen er nylig utbedret. I forbindelse med disse arbeidene har bygningen fått nye støpte fundamenter, nye trestolper og vegg-spiler. Treverket i taket (sperrer, bordtak) ser ut til å være eldre materialer, det antas at dette er opprinnelig.

Sammendrag bygningshistorie

Lysthus registrert i brannetaksten 1899 og 1908.

Bygningshistorikk

1899	1908	
		Lyshuset er første gang registrert i brannetakster i denne periode.
		Dagens lysthus er etter alt å dømme en kopi av det tidligere lysthus, evt kraftig utbedret.

Vern

Formål:	Bevaring av de arkitektur-, kultur-, personal- og polarhistoriske verdier knyttet til hele eiendommen der Roald Amundsen bodde i perioden 1908 - 1928.
Begrunnelse:	Lysthuset inngår som et tidstypisk element i et helhetlig kulturmiljø, og er en viktig del av hageanlegget.
Omfang:	Bygningen bør fredes som en del av utomhusarealene og hageanlegget, eventuelt eksteriørfredning som eget objekt.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Lysthus sett fra innkjørselen i SV, og uthus og hovedbygningen i bakgrunnen Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Lysthuset sett fra øst mot Bunnefjorden Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 12872 LYSTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Lysthus detalj av dekor. Foto: RA juni 2015

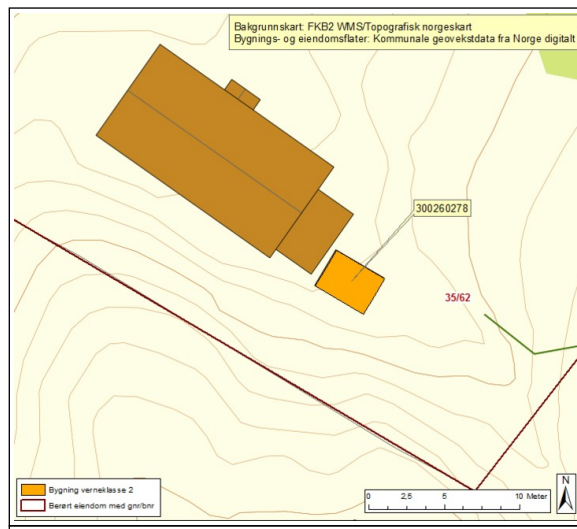
Foto: RA juni 2015

BYGNING 12873 UTEDO

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	300260278
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1908 - 1915
Byggherre:	Roald Amundsen ??
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Utedo
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltes av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bindingsverksbygning med saltak.
Utvendig panel er pløyd og høvlet, tak er tekket med bølgeblekk.

Sammendrag bygningshistorie

Lite er skrevet om bygningen, den opptrer i en branntakst i 1915. Brukes i 2008 som uthus for oppsynsmannsboligen.

Bygningshistorikk

1908	1915	
		Utedoen er registret i branntakster i denne periode, men kan muligens være oppført tidligere uten å ha blitt forsikret.

Vern

Formål:	Bevaring av de arkitektur-, kultur-, personal- og polarhistoriske verdier knyttet til hele eiendommen der Roald Amundsen bodde i perioden 1908 - 1928.
Begrunnelse:	Utedoen inngår som en del av et helhetlig kulturmiljø tilknyttet Roald Amundsens liv og virke. Bygningen har høy materialautentisitet.
Omfang:	Eksteriør
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Utedo/skjul ved oppsynsmannsboligen Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

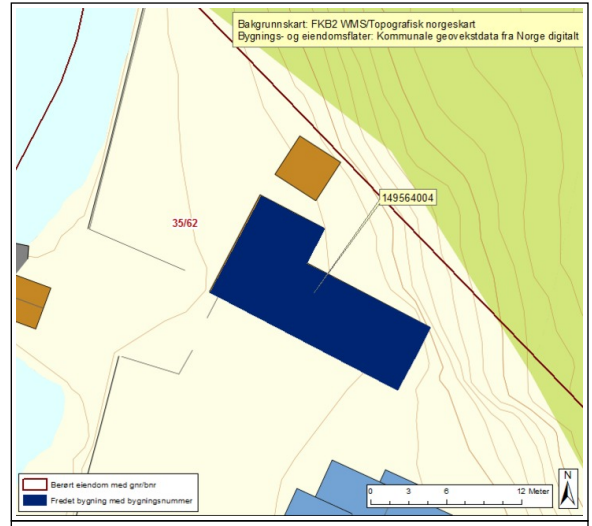
Utedo/skjul ved oppsynsmannsboligen Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 10486 UTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	149564004
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	1872 - 1874
Byggherre:	Peter Edvard Eriksen
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Kultur/Sport
Bygningsart:	Uthus/skjul
Regulering:	Uregulert: KDP 2007: LNF-område, strandsone. Temadel: Hele eiendommen: Prioritert historisk bygningsmiljø.
Vernestatus:	Annet vern: Forvaltes av Follo museum

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bindingsverksbygning med pløyd høvlet panel utvendig. Saltak med tekking av bølgeblekk.

Sammendrag bygningshistorie

Oppført i perioden 1872 -74, byggherre Peter E Eriksen. Deler av huset er siden omgjort til teknikkrom, som blant annet huser en vanntank til sprinkleranlegg.

Bygningshistorikk

1872	1874	Oppført i denne periode iht branntakster.
------	------	---

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare stedet, Uranienborg som hjemmet til Roald Amundsen i perioden 1908-1928. videre er fredningens formål å bevare stedets arkitektoniske-, kulturelle og polarhistoriske verdier.
Begrunnelse:	Bygningene og anleggets arkitektur og utforming er også tidstypisk for datidens borgelige sveitserstilsvillaer. Uthuset inngår som en svært viktig del av et helhetlig kulturmiljø tilknyttet Roald Amundsens liv og virke. Deltakerne på Sydpolekspedisjonen bodde her under forberedelsene. Bygningen har høy materialautenititet.
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 10486 UTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Interiør

Interiørnr: 01

Interiørnavn: Garasje/nyere verksted

Beskrivelse:

Interiørnr: 02

Interiørnavn: Bod

Beskrivelse:

Interiørnr: 04

Interiørnavn: Bod

Beskrivelse:

Interiørnr: 05

Interiørnavn: Innredet rom med pipeløp

Beskrivelse:

Interiørnr: 03

Interiørnavn: Bod

Beskrivelse:

Baksiden av uthuset mot nord Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Fasade mot N, malingslitt med råteskadde vindskier Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 10486 UTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSSENS HJ.URANIENBORG

Uthusvindu mot sør, boligdel Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Bod nr. 1 fra vest i uthuset Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Uthus sett fra vest Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Innredet rom i uthuset, råteskader. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Foto: BKB Opphavsrett: Follo museum

Innredet rom i uthuset, råteskader. Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

BYGNING 10486 UTHUS

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Foto: BKB Opphavsrett: Follo museum

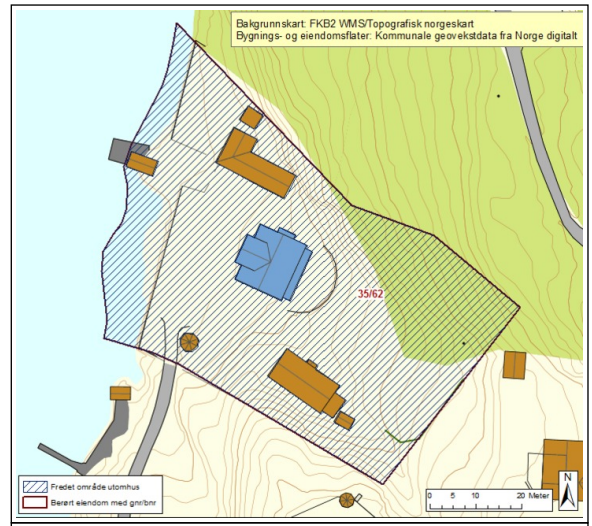
Bod nr. 2 i uthuset Foto: Anne Sætren, NIKU 2008

Foto: BKB Opphavsrett: Follo museum

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	ROALD AMUNDSENS HJEM
GAB nr:	
Gnr/bnr:	35/62
Oppført:	
Byggherre:	
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hele eiendommen er parkmessig opparbeidet og terrassert med en frukthage i øvre, østre del. I østre del av eiendommen ligger også en brønn med lavt brønnhus. Bekken over eiendommen er lagt i rør fra østsiden av oppsynsmannsboligen og ned til sjøen. Det er steinmur ned mot sjøen og mellom frukthagen og hovedbygningen.

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare de arkitektur-, kultur-, personal- og polarhistoriske verdier knyttet til hele eiendommen der Roald Amundsen bodde i perioden 1908 - 1928.
Begrunnelse:	Roald Amundsen har en sentral plass i norsk og internasjonal polarhistorie. Anlegget med utomhusareal og bygningenes eksteriør og interiør er svært godt bevart fra Roald Amundsens bodde på stedet, samtidig er det et svært tidstypisk anlegg fra perioden rundt 1900.
Omfang:	Fredningen omfatter hele eiendommen. Fredningen skal sikre området og kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

BYGNING 9903709 Utomhus

Kompleks 3409 ROALD AMUNDSENS HJ.URANIENBORG

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren

Foto: Ingrid Melgård, Riksantikvaren